

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Wacław
Nazwisko: Grabowski
Miejsce urodzenia: Krępa pow. Mława
Data urodzenia: 10-12-1916
Imię ojca: Stanisław
Imię matki: Janina
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Wacław Grabowski (ur. w grudniu 1916 r.) żołnierz ZWZ-AK w obwodzie Mława od roku 1940, od 1943 w oddziale partyzanckim pod dowództwem ppor. Stefana Rudzińskiego "Wiktora". Po wejściu Armii Czerwonej, od końca stycznia 1945 do wiosny 1947 działał w zbrojnej konspiracji Ruchu Oporu Armii Krajowej (ROAK), w 1946 w ramach batalionu ROAK krypt. „Znicz” - dowodzonego przez kpt. Pawła Nowakowskiego "Łysego". Wacław Grabowski jako organizator uczestniczył w akcji rozbicia aresztu i siedziby PUBP w Mławie (6 czerwca 1945), w której uwolniono 32 więźniów UB. Był poszukiwany i rozpracowywany przez PUBP w Mławie od dn. 24.11.1946. Posługiwał się pseudonimami „Puszczczyk”, "Chudy" i "Mecenas". Po rozbiciu przez UB i ujawnieniu się lokalnych struktur ROAK, latem 1947 (wraz ze swoim towarzyszem broni z AK i ROAK Antonim Tomczakiem pseud. "Malutki") nawiązał współpracę z oddziałami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) na terenie powiatów Ciechanów, Działdowo, Mława i Przasnysz, w tym z oddziałem NZW pod dowództwem st. sierż. Mieczysława Dziemieszkiewicza pseud. „Rój” i patrolem tego oddziału pod dowództwem sierż. Ildefonsa Żbikowskiego „Tygrysa” (w styczniu 1950). Wacław Grabowski figuruje w aktach i zapisach ewidencyjnych oraz w dziennikach archiwalnych i kartotekach WUBP w Warszawie, WUBP w Olsztynie, PUBP w Działdowie i PUBP w Mławie z lat 1946-1955. Zapisano w nich między innymi, iż Wacław Grabowski "w ramach działań bandy dokonał około 23 napadów terrorystyczno-rabunkowych na spółdzielnie gminne i członków PPR", "na posterunki MO w Turzy Małej i Szydłowie pow. Mława" oraz brał udział w innych zbrojnych akcjach przeciwko funkcjonariuszom UB, MO i komunistycznym urzędnikom. Zanotowano, iż Wacław Grabowski będąc wówczas "podejrzany jako członek bandy był inwigilowany od 22.09.49 przez PUBP Działdowo", został "zabity w akcji" grupy operacyjnej UB i oddziałów KBW dn. 5 lipca 1953 we wsi Niedziałki gm. Turza Mała pow. Mława (w obławie wojsk KBW i funkcjonariuszy UB). Wraz z por. Wacławem Grabowskim zginęło wówczas w walce z UB i KBW sześciu innych żołnierzy NZW.

Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.

Wacław Grabowski figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami AK-ROAK i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach WUBP w Warszawie i PUBP w Mławie z lat 1950-1954 opisanych jako "Materiały agencyjnego rozpracowania dotyczące: Grabowski Wacław pseud. >Puszczczyk< i inni". To rozpracowanie UB dotyczyło zbrojnego oddziału ROAK i następnie NZW pod dowództwem por. Wacława Grabowskiego pseud. "Puszczczyk", "Chudy" - działającego w latach 1946-1953 na obszarze ówczesnych powiatów Mława, Działdowo i Ciechanów do czasu jego likwidacji przez siły UB i KBW w dniu 5 lipca 1953. Akta te zawierają między innymi korespondencję jednostek UB, ich plany działań, raporty i notatki, protokoły przesłuchań świadków i podejrzanych, w tym osób z rodziny Wacława Grabowskiego oraz liczne doniesienia kilkunastu tajnych informatorów UB. Zapisano w nich między innymi, iż Wacław Grabowski "brał udział w licznych napadach terrorystyczno-rabunkowych na spółdzielnie gminne i członków PPR", w akcji rozbicia aresztu i siedziby PUBP w Mławie w 1945 r. oraz w innych zbrojnych akcjach przeciwko funkcjonariuszom UB i MO.

IPN BU 0203/1901 t. 1-2 (29838/II).

Wacław Grabowski figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami AK-ROAK i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach PUBP w Mławie i WUBP w Warszawie z lat 1951-1953 zarejestrowanych jako "Sprawa rozpracowania obiektowego". To rozpracowanie, prowadzone przez PUBP w Mławie, dotyczyło zbrojnego oddziału ROAK i następnie NZW pod dowództwem por. Wacława Grabowskiego pseud. "Puszczyk", "Chudy" - działającego w latach 1946-1953 na obszarze ówczesnych powiatów Mława, Działdowo i Ciechanów do czasu jego likwidacji przez siły UB i KBW w dniu 5 lipca 1953. Akta te zawierają między innymi: materiały "agencyjnego rozpracowania" krypt. "Mewa", meldunki i korespondencję jednostek UB, ich plany działań operacyjnych, raporty, wykazy i notatki funkcjonariuszy, liczne doniesienia i charakterystyki kilkunastu tajnych informatorów UB. Zawierają także oraz obszerne i niedatowane "Fragmenty działalności i rozpracowania" oddziału "Puszczyka" - opracowane i zredagowane przypuszczalnie jesienią 1953 lub w 1954 roku. W tej syntezie wiedzy UB o ww. oddziale zapisano w nich między innymi, iż Wacław Grabowski "W styczniu 1951 r. przy pomocy swego współpracownika Żmijewskiego nawiązał kontakt z bandą >Roja< w celu współpracy i ewentualnego połączenia się". Ponadto w tym opracowaniu UB zapisano, iż mimo znalezienia magazynu broni oddziału "Puszczyka" w Niedziałkach (w lipcu 1953), "z otrzymanych doniesień i fragmentów zeznań [zatrzymanych współpracowników oddziału] wynika, iż >Puszczyk< posiadał o wiele więcej broni zachowanej w kilku miejscach, której jednak nie dało się odnaleźć i o której prawdopodobnie nikt z jeszcze żyjących nie wie".

IPN BU 0255/106 t. 1-3 (1398/IV/F).

Wacław Grabowski figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami AK-ROAK i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO w Warszawie z lat 1978-1989 opisanych jako "Charakterystyka nr 62, Ruch Oporu Armii Krajowej, Narodowe Zjednoczenie Wojskowe". Ta charakterystyka dotyczyła oddziału ROAK i następnie (od roku 1947) oddziału NZW pod dowództwem Wacława Grabowskiego pseud. "Puszczyk", działającego w latach 1945-1953 na obszarze pow. Mława, Działdowo i Ciechanów. Te materiały, opracowane na podstawie dokumentów i zapisów UB i MO z lat 1946-1954, obejmują następujące rodzaje dokumentów: charakterystykę, kwestionariusze osobowe, "karty za czyn przestępczy", korespondencję jednostek UB i MO i zostały opracowane w latach przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej MO w Warszawie na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW.

IPN BU 0180/78 t. 1-2 (Charakterystyka nr 62, p. 101).

Wacław Grabowski figuruje wraz z kilkunastoma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO w Olsztynie opisanych jako "Charakterystyka nr 34". Ta charakterystyka dotyczyła oddziału NZW pod dowództwem Wacława Grabowskiego pseud. "Puszczyk" - działającego w latach 1947-1953 na obszarze pow. Mława, Działdowo i Ciechanów. Te materiały, opracowane na podstawie dokumentów i zapisów jednostek UB i MO z lat 1946-1954, obejmują następujące rodzaje dokumentów: charakterystykę i kwestionariusze osobowe żołnierzy NZW oraz korespondencję jednostek UB i MO. Zostały opracowane w latach 1973-1989 przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej MO w Olsztynie na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW.

IPN Bi 065/43 (822/IV).

Wacław Grabowski pseud. "Mecenas" występuje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami Ruchu Oporu Armii Krajowej (ROAK) i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO w Olsztynie opisanych jako "Charakterystyki nr 45, 46 i 48". Te charakterystyki dotyczyły oddziałów ROAK i NZW działających w latach 1945-1947 na obszarze ówczesnego woj. olsztyńskiego i zostały opracowane na podstawie dokumentów i zapisów jednostek UB i MO z lat 1946-1950. Obejmują następujące rodzaje dokumentów: charakterystyki i "karty na czyn" żołnierzy i współpracowników ROAK i NZW. Zostały opracowane w latach 1979-1989 przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej MO w Olsztynie.

IPN Bi 065/153 t. 1 (932/IV).